



Билјана ВАНКОВСКА

W
Vo vreme na
op{ t a izmama,
ka ` uvawet o na
vist i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n

W

Xorx ORVEL

ЕВРОПА СЕГА... ИЛИ "МАЛО СУТРА"

Часовникот повторно отчукува, ама сега не за нас, туку за Европската унија. Секако, асоцијацијата непогрешливо се однесува на часовникот на господинот Денис Мек Шејн, британскиот министер за Европа, кој минатата година нè опоменуваше да си седиме дома и да не гласаме на референдумот за територијалната организација. Како човек да го заборава тој недоличен и срамен чин на мафтање на часовникот во обид да нè хипнотизира или да нè увери дека тие (Европа) нема нас да нè чекаат да си играме демократија? Неговата опомена експлицитно гласеше: секој глас на референдумот е и глас против Европа. Ни се допаѓало тоа или не, се покажа успешен човекот - референдумскиот резултат беше таков каков што го посакуваше Европа и актуелната власт. Ама, Европа сепак не ја спасивме!

Пих, штета што еден така проверен кадар со докажани методи не се потруди да тргне на турнеја низ Франција, Холандија, па и низ сопствената држава, па таму да им кажува на граѓаните дека времето неумоливо тече и дека на Европа итно и треба Уставот. **ТАКА ИМ ТРЕБА НА ЕВРОПЕЈЦИВЕ КОГА НЕ ЗНААТ ДА СИ ГИ ИСКОРИСТАТ ТАЛЕНТИТЕ КОИ ГИ ПОСЕДУВААТ!** Сега ги гледаме како се крчкаат во сопствениот сос, а од уставна преминуваат во финансиска криза (а сè тоа нè враќа на некои стари југословенски денови и предизвикува дежаву, нели?). Убаво лани ни укажуваа дека практикувањето непосредна демократија е опасна работа и вовед во безбедносна криза, ама тие не сакаат да учат од нас, туку тврдоглаво во ризик го ставаат целиот европски проект. Не е антиевропеизам или евроскептицизам кога авторот на овој текст упатува на серија наслови на водечките светски весници, кои јунскиот самит на европските шефови на држави и влади го нарекоа "Патетично, трагично и засрамувачко, но потоа почна да станува и злобно" (Индепендент), или "Ватерло" (Обсервер). Всушност, **ЗАРЕМ ВЕСТИТЕ И АНАЛИЗИТЕ НЕ КАЖУВААТ "КОЛКУ Е ЧАСОТ" ЗА ЕУ?**

Сепак, она што нас нè загрижува е каде сме ние во таа европска приказна.

Што е со оној претреферендумски слоган на власта "Европа сега"? Сега би можеле единствено да зборуваат за "Европа мало сутра". Тогаш ја ветуваа Европа како божем да ја поседуваа, а како ние да бевме мали деца кои треба да бидат умни и послушни ако сакаат да го добијат бонбончето. Не, воопшто не очекувам дека реториката ќе ја променат, затоа што освен такви ефемерни ветувања насочени кон некаква Ветена земја (се викала таа НАТО или ЕУ), друго немаат ниту што да ветат. Европските граѓани и особено нивните национални лидери и бриселската бирографија ќе имаат време да 'рефлектираат' (како што софистицирано ја нарекуваат најдлабоката криза од создавањето на ЕУ), но можете да се обложите дека **НИКОМУ НА ПАМЕТ НЕМА ДА МУ ПАДНЕ ДА ИМ ГО УСКРАТИ ДЕМОКРАТСКИОТ КАПАЦИТЕТ НА ГРАЃАНИТЕ, ДА ИМ ВОВЕДЕ НЕКАКВО 'БАДИНТЕРОВО ПРАВИЛО'**, според кое француските граѓани нема да можат да гласаат на референдум, затоа што со тоа ги доведуваат во прашање интересите и идентитетот на Европа и на другите 'заедници' (речено во наш жаргон). Уставната криза во ЕУ покажа многу загрижувачки сигнали - првенствено за нас, не толку за нив самите. Имено, таму граѓаните не сакаат власта да им се отуѓува

во наднационални ентитети, кои се не-транспарентни, неподложни на директно влијание на граѓаните (инаку навикнати да практикуваат власт во своите демократски средини). Можеби звучи грдо и нè навредува, ама простете - тие не сакаат да плаќаат цех за нечија неразвиеност, а тоа да го прават во недоглед. Не сакаат сиромашните роднини да им станат конкуренти на пазарот на трудот, особено во економиите кои имаат и сопствени проблеми. Зошто би им се лутеле кога и ние самите не така одамна искусивме како е побогатите (во поранешна СФРЈ) да не сакаат да партиципираат во федералниот буџет кој, меѓу другото, требаше да се грижи за помалку развиените републики и покраини (а сè тоа без ефект, како кога турате вода во дупнато корито)? **ЗОШТО БИ СЕ ЧУДЕЛЕ НА ФАКТОТ ДЕКА НА ДЕЛ ОД ЕВРОПСКИТЕ ГРАЃАНИ ПОБЛИСКИ ИМ СЕ ТАТКОВИНАТА И НАЦИОНАЛНИОТ ИНТЕРЕС ОТКОЛКУ СОЛИДАРНОСТА И ЕВРОПА БЕЗ ГРАНИЦИ?** Всушност, ЕУ и никогаш не престана да биде конгломерат на солидни, стабилни и самосвесни (за своите национални интереси) држави-нации.

ТЕЗАТА ЗА НЕКАКВА ЕВРОПА БЕЗ ГРАНИЦИ, ВО КОЈА СИТЕ НИЕ (МАКЕДОНЦИ, СРБИ, АЛБАНЦИ, ИТН.), КЕ ЖИВЕЕМЕ ЗАЕДНО, ВО ЛЌУБОВ И ХАРМО-

НИЈА УСПЕВА, ЗА ЖАЛ, САМО КАЈ НАС ОЧАЈНИЦИТЕ. Само нам можат да ни мафтаат со часовници и да нè подлажуваат со лилихипи, затоа што мивки од држави какви што сме дома немаме за што да се фатиме, а преживуваме само од голата надеж (велат таа последна умира, ако ние не изумреме пред неа; прашајте ги инвалидите на "Саса"!).

Токму така, сега треба да се свртиме кон себе, да си купиме едно големо огледало и да си го погледнеме очајот, социјалната беда, корупцијата и лицемерната политика, која наместо во Европа нè води во средниот век на трибализам, етнички стада и симболи. Без оглед кои беа вистинските мотиви на ангажманот на европската дипломатија во минирањето на минатогодишниот референдум во Македонија, можеби е Пиров резултат, но сега сме 1:1. Ако ние, поддржувачите на референдумот овде бевме националисти, **СЕГА ДОБИВМЕ НАЈДОБАР МОЖЕН ДОКАЗ ДЕКА НАЦИОНАЛИЗМОТ Е СУШТИНАТА НА ИДЕНТИТЕ-**

ТОТ И СТОЛБОТ И НА ЕВРОПСКИТЕ ДРЖАВИ И НИВНИТЕ ГРАЃАНСКИ ОПШТЕСТВА. Ако ништо друго, ние не одлучуваме за големи визионерски планови, за иднината на континентот, не загрозивме ничија иднина освен сопствената, на сопствените граѓани. Зарем не е патетично да ги споредуваме општинските граници со прашањето на обединета Европа? Ама ние уцвикавме, а ним око не им трепна - во тоа е разликата меѓу нас и нив, и тука лежи одговорот зошто се тие таму, а ние овде аутсајдери. Не знам дали воопшто нешто сфативме од минатогодишното искуство, ама сега е моментот да научиме од оние наши поумни и побогати европски браќа да не се срамиме од сопствениот национален интерес, да не дозволуваме да нè плашат со некаква одговорност (за светскиот мир и демократијата и "томе" слично), и да ги натераме нашите лидери послушно да го прифатат гласот на мнозинството дури и кога тоа не им е по волја.

Само се плашам дека овде, по инер-

ција, а и во отсуство на вистински организиран отпор (некако, не ми се допаѓа зборот опозиција, гледајќи ја оваа беда од политичка опозиција околу нас), сè си тече по старо. Нашиве научија една лекција: **ГРАЃАНИТЕ СЕ ОПАСНИ ПО ОХРИДСКАТА ДЕМОКРАТИЈА И ЗАЕДНИЦИТЕ, ПА ЗАТОА ТРЕБА ДА ГИ СОТРЕМЕ, ЗАМОЛЧИМЕ, ДА НЕ ИМ ДОЗВОЛИМЕ УШТЕ ЕДНАШ ДА СИ ИГРААТ РЕФЕРЕНДУМ!** Демек, отсега сами ќе си ги кроиме законите, границите, па и знамињата - за тоа не ни требаат граѓани, тие се и онака, по дефиниција, против делби и граници. Оние од надвор, очекувајте овој пат да бидат уште понервозни и нетрпеливи кога ќе укажуваат за итноста на комплетирањето на Охридскиот процес. **СЕГА КОГА СИ ИМААТ СВОИ ПРОБЛЕМИ, А И КОСОВО ИМ ВИСИ НА ГЛАВА, УВО НЕМА ДА ГИ БОЛИ ДАЛИ ВО МАКЕДОНИЈА НАВИСТИНА ЌЕ СТАНЕ САЛАТА: ЗНАМИЊА КАКВИ САКАШ, ИМИЊА КАКВИ САКАШ, ЦРКВИ КАКВИ САКАШ!** Како што сме загрижени повеќе за Европа отколку самите за себе, очекувам да бидеме пресреќни и возбудени доколку ни одговорот куртоазно и мазно за Прашалникот, без при тоа воопшто да навестат кога би можеле да стасаме во ЕУ (не умри магаре на зелена трева, работав!).

Навистина не сакам ова лето да потсетува на минатогодишното. Без оглед и на некои добри работи кои за момент ни ја подигнаа надежта и самореспектот, сепак на крај се покажа погубно. Го имавме последниот обид за граѓанска иницијатива, имавме неуспешен обид за конституирање Граѓанско движење, се обидовме да ја ставиме ногата пред вратата и да не дозволиме да ни ја затворат пред нос, па така барем да провејува ветрето на граѓанскиот дух во овој конгломерат на етнички трла. Но, се плашам дека бавно учиме, а работите ни се повторно излезени од контрола. Така, на есен веројатно ќе имаме нефункционални и банкротирани општини, ама важно заедниците (етничките лидери) гордо ќе ги вееле своите знамиња (макар и на туѓи држави). Во овој театар на апсурдот имате власт која својата капитулантска политика кон буквално сите отворени прашања ги прогласува за врв на дипломатската мудрост и демократичност. Дај Боже ЕУ да излезе од кризата, а шансите за тоа не се мали. **НО, НЕМОЈТЕ НИ ДА СОНУВАТЕ ДЕКА ТАМУ ЕДЕН ДЕН ЌЕ ИМАМЕ ПРЕТСТАВНИЦИ КОИ ЖЕСТОКО ЌЕ ГИ БРАНАТ НАШИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ – ДОТОГАШ ТИЕ ЌЕ БИДАТ РАСПРОДАДЕНИ, А НИЕ СОСЕМА ОБЕЗЛИЧЕНИ.** Па, што тогаш би дебатирале во институциите на идната ЕУ?

